

ΝΕΚΡΟΛΟΓΙΑ

Φώτης Παυλάτος †

Ο Φώτης Παυλάτος γεννήθηκε στο Ληξούρι της Κεφαλληνίας, αποφοίτησε από την Ιατρική Σχολή του ΕΚΠΑ και το 1953 τελείωσε την ειδικότητά του στην Παθολογία. Την περίοδο 1961-1965 εργάστηκε στη Μονάδα Έρευνας του Μεταβολισμού στο Πανεπιστήμιο της Καλιφόρνιας υπό τον διάσημο Καθηγητή Peter H. Forsham (1915-1995). Ο Παυλάτος ασχολήθηκε ερευνητικά με τα επινεφρίδια και το 1965 επινόησε τη διαγνωστική δοκιμασία ελέγχου της υπερλειτουργίας των επινεφριδίων με τη χορήγηση δεξαμεθαζόνης (δοκιμασία Παυλάτου). Το 1969 εξελέγη Υφηγητής της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών. Παρά το σπουδαίο έργο του παρέμεινε πάντα προσιτός και ταπεινός. Εργάστηκε όλα τα χρόνια του στην Α' Παθολογική Κλινική στο «Λαϊκό» Νοσοκομείο Αθηνών, όπου οργάνωσε το Ενδοκρινολογικό και Διαβητολογικό Εξωτερικό Ιατρείο.

Έχει τιμηθεί για το σπουδαίο έργο του και την προσφορά του στην ιατρική επιστήμη και την κοινωνία από την Ευρωπαϊκή Ενδοκρινολογική Εταιρεία, την Ελληνική Ενδοκρινολογική Εταιρεία, την Ελληνική Διαβητολογική Εταιρεία, την Εταιρεία Ιατρικών Σπουδών, την Εταιρεία Διάδοσης του Ιπποκρατείου Πνεύματος και την Ακαδημία Αθηνών. Το Πανεπιστήμιο της Καλιφόρνιας αναφέρει τιμητικά το έργο του. Ο Φώτης Παυλάτος υπήρξε εμπνευσμένος δάσκαλος, με αγάπη προς τους φοιτητές και τους ασθενείς, και άοκνος ερευνητής. Παράλληλα είχε αναπτύξει μια σπουδαία λογοτεχνική δραστηριότητα. Ένα ποίημά του αναρτήθηκε στους τοίχους του Πανεπιστημίου της Καλιφόρνιας. Από το 2008 η αίθουσα διδασκαλίας στο «Λαϊκό» Νοσοκομείο φέρει το όνομά του.

Στη μνήμη μου ο Φώτης Παυλάτος ήταν διακεκριμένος γιατρός ενδοκρινολόγος που ανήκε στην πρώτη ομάδα ενδοκρινολόγων της Αθήνας μαζί με τον αείμνηστο Τζων Αλιβιζάτο. Τον άκουσα για πρώτη φορά σε μια ομιλία του σε εκδήλωση της Ιατρικής Εταιρείας Θεσσαλονίκης όταν ήμουν πολύ νεαρός γιατρός. Ήταν ο τελευταίος ομιλητής σε στρογγυλή τράπεζα και τελείωσε με μια διαφάνεια που έδειχνε έναν ρόδινο ουρανό και γραμμένα τα λόγια «Το μέλλον των διαβητικών θα είναι ρόδινο». Από αυτή τη διαφάνεια φαινόταν η ποιητική φλέβα του που ήταν η δεύτερη φύση του μετά την ιατρική.

Πολλά χρόνια αργότερα γνωριστήκαμε καλύτερα σε εκδηλώσεις της Ελληνικής Διαβητολογικής Εταιρείας. Έκτοτε, έγινα αποδέκτης αλληλογραφίας του, με την οποία μου έστελνε ποιήματά του επιμελώς διακοσμημένα με ωραίες έγχρωμες εικόνες. Με μεγάλη άνεση έγραφε ποιήματα και στην αγγλική γλώσσα. Τα ποιήματά αυτά ήταν άλλα γραμμένα με ελεύθερο στίχο και άλλα με ομοιοκαταληξίες. Ήταν εμπνευσμένα από τις ευαισθησίες του σε σχέση με την εξέλιξη των κοινωνιών, την ανάγκη αποφυγής πολέμων και την καταπολέμηση της ανέχειας και των οικονομικών κρίσεων.

Ο Φώτης Παυλάτος είχε παντρευτεί δύο φορές, αλλά σχετικά γρήγορα πέθαναν και οι δύο σύζυγοι. Αυτές οι ατυχίες του προφανώς τόνωσαν την ποιητική δημιουργία του. Έζησε ακριβώς 101 χρόνια και από αυτά τα περισσότερα ως χήρος. Ήταν όμως γεμάτος ζωή και δημιουργικότητα. Θεωρώ τον εαυτό μου τυχερό για τη γνωριμία του αλλά άτυχο γιατί δεν κατοικούσαμε στην ίδια πόλη για να έχουμε πιο συχνή επικοινωνία.

Είμαι βέβαιος ότι ο αείμνηστος Φώτης θα έχει καλό παράδεισο.

Δημήτριος Καραμήτσος
Ομότιμος καθηγητής ΑΠΘ

«Λογοτεχνία – Ιατρική Το ταιριαστό δίδυμο»

*Προσπαθώ να εκφράσω την αλληλεπίδραση
των δύο αυτών «Τεχνών».*

*Πόσο, μα πόσο μοιάζουνε στ' αλήθεια
η Ιατρική με τη Λογοτεχνία,
[...]*

*Χέρι με χέρι, δύναμη μεγάλη,
πολύτιμη ετούτη η προσφορά τους,
βοηθούν σώμα και ψυχής την πάλη,
ζουν όνειρα ξανά κι οράματά τους.*

*Του κόσμου θαυμαστές θεραπεαινίδες,
δίνουν το πνεύμα, φως, ζωή κι ελπίδες.*

ΝΕΚΡΟΛΟΓΙΑ

Στη μνήμη του Ele Ferrannini†

Ο καθηγητής Ιατρικής Eleftherio (Ele) Ferrannini απεβίωσε στις 23.5.2026. Αφιέρωσε τη ζωή του στη μελέτη του διαβήτη και του μεταβολισμού με πολύ σημαντική συνεισφορά στην κατανόηση, τη θεραπεία και την πρόληψη του διαβήτη.

Διετέλεσε Καθηγητής Παθολογίας στο Τμήμα Κλινικής και Πειραματικής Ιατρικής του Πανεπιστημίου της Πίζας στην Ιταλία και τα τελευταία χρόνια στο Ινστιτούτο Κλινικής Φυσιολογίας του Εθνικού Ινστιτούτου Ερευνών της Ιταλίας. Οι πρωτότυπες μελέτες του αφορούν την αντίσταση στην ινσουλίνη, την παχυσαρκία και τον σακχαρώδη διαβήτη τύπου 2, αλλά επίσης την υπέρταση και τη δυσλιπιδαιμία. Σημαντική ήταν η συμβολή του στην κατανόηση της λειτουργίας και της δυσλειτουργίας των β-κυττάρων *in vivo*, της επίδρασης των ινκρετινών και των καρδιαγγειακών επιπλοκών του διαβήτη. Ο Ferrannini είχε επίσης κάνει πρωτοποριακό έργο στη θεραπευτική, συμπεριλαμβανομένης των DPP-4 αναστολέων, των SGLT2 αναστολέων και της βαριατρικής χειρουργικής. Το όραμά του ήταν να ερμηνεύσει τον διαβήτη ως αποτέλεσμα πολυοργανικών αποκρίσεων που προσδίδουν στην υπεργλυκαιμία τον κίνδυνο μικρο- και μακροαγγειακών επιπλοκών.

Η λαμπρή συμβολή του είχε αναγνωρισθεί με τιμητικές διακρίσεις, όπως το βραβείο Claude Bernard

της Ευρωπαϊκής Διαβητολογικής Εταιρείας (EASD) και το βραβείο Banting της Αμερικανικής Διαβητολογικής Εταιρείας (ADA). Είχε ανακηρυχθεί επίτιμος διδάκτωρ από τα Πανεπιστήμια του Τούρκου (Φινλανδία) και Πατρών. Διετέλεσε πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της EASD και για πολλά χρόνια ήταν αρχισυντάκτης του περιοδικού *Diabetologia*. Το 1995 στο πλαίσιο του 4ου Πανελληνίου Διαβητολογικού Συνεδρίου της Ελληνικής Διαβητολογικής Εταιρείας ήταν ο προσκεκλημένος ομιλητής στην Αρταιαίο Διάλεξη.

Εκτός από την πολύ σημαντική ερευνητική επίδοση, ο Ferrannini επέδειξε μεγάλη και αξιόλογη διδακτική δραστηριότητα και στην Ελλάδα. Συμμετείχε ενεργά τα τελευταία 30 χρόνια στα ανά διετία συνέδρια που ξεκίνησαν από το Διαβητολογικό Κέντρο του Νοσοκομείου ΝΙΜΤΣ και από το 2012 από την Ελληνική Εταιρεία Στρατηγικών Μελετών Διαβήτη (ΕΛΕΣΜΕΔ).

Ο Ele Ferrannini ήταν ευγενής, προσηνής, καθήλωνε και ενέπνεε το ακροατήριο, ενώ παράλληλα διακρίθηκε για τον ανυπόκριτο ανθρωπισμό του. Αγαπούσε ιδιαίτερα την Ελλάδα, την ιστορία της και τους Έλληνες.

Ηλίας Ν. Μυγδάλης
Παθολόγος - Διαβητολόγος